

Ikt. sz.: EIB/37-1/2012.

EIB-20/2012. sz. ülés
(EIB-73/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**
2012. június 12-én, kedden, 11 óra 05 perckor
az Országház főemelet 61. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	5
Tájékoztató a Rio+20 Fenntartható Fejlődés Konferenciára való felkészülésről és a képviselendő európai uniós álláspontról	5
Dr. Baranyai Gábor tájékoztatója	5

Napirendi javaslat

Tájékoztató a Rio+20 Fenntartható Fejlődés Konferenciára való felkészülésről és a képviselendő európai uniós álláspontról

Előterjesztő: Dr. Baranyai Gábor helyettes államtitkár, Külügyminisztérium

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Hörcsik Richárd** (Fidesz), a bizottság elnöke

Firtl Mátyás (KDNP), a bizottság alelnöke

Mile Lajos (LMP), a bizottság alelnöke

Ékes József (Fidesz)

Ughy Attila (Fidesz)

Dr. Vejkey Imre (KDNP)

Bana Tibor (Jobbik)

Murányi Levente (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Ivanics Ferenc (Fidesz) Firtl Mátyásnak (KDNP)

Dr. Braun Márton (Fidesz) dr. Vejkey Imrénének (KDNP)

Nógrádi Zoltán (Fidesz) Ékes Józsefnek (Fidesz)

Dr. Mengyi Roland (Fidesz) dr. Hörcsik Richárdnak (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Dr. Baranyai Gábor helyettes államtitkár (Külügyminisztérium)

Dr. Teplán István megbízott főigazgató (Vidékfejlesztési Minisztérium)

Nemzeti Környezetügyi Intézet)

Dr. Stelbaczký Tibor főosztályvezető (Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 05 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok, hölgyeim és uraim! Az Országgyűlés Európai ügyek bizottságának ülését megnyitom. Köszöntöm képviselőtársaimat, köszöntöm meghívott vendégeinket, a sajtó igen tisztelt képviselőit és köszöntöm a mai napirendi pont előadóit.

Az első teendőnk a határozatképesség megállapítása. Az aláírt jelenléti ív alapján megállapítom, hogy bizottságunk határozatképes. Eseti képviseleti megbízásokat szeretnék bejelenteni: Firtl Mátyás alelnök úr képviseli Ivanics Ferencet, Vejkey Imre képviselő úr Braun Mártont, Ékes József képviselő úr Nógrádi Zoltánt és Hörcsik Richárd Mengyi Rolandot.

A mai napra egyetlen napirendi pontot terveztünk, amit képviselőtársaim írásban megkaptak a mellékelt felkészítő anyaggal együtt. Tehát a mai napra kitűzött egyetlen napirendi pontunk témája: tájékoztató a Rio+20 Fenntartható Fejlődés Konferenciára való felkészülésről és az ott képviselendő európai uniós álláspontról. A napirendi pont előadója dr. Baranyai Gábor helyettes államtitkár, Külügyminisztérium, akit tisztelettel köszöntök és munkatársait is.

Kérdezem képviselőtársaimat, hogy a napirendi ponttal kapcsolatban valakinek van-e véleménye, megjegyzése. (*Senki sem jelentkezik.*) Nem látok ilyet.

Akkor szavazásra teszem fel: Ki az, aki egyetért a jelzett napirendi pont megtárgyalásával? (*Szavazás.*)

A jegyzőkönyv számára megállapítom, hogy bizottságunk egyhangúlag megszavazta.

Tájékoztató a Rio+20 Fenntartható Fejlődés Konferenciára való felkészülésről és a képviselendő európai uniós álláspontról

Tisztelt Bizottság! Bizottságunkban immáron hagyomány, hogy megvitatjuk a globális környezetvédelem aktuális kérdéseit. Legutóbb a durbani éghajlatváltozási konferenciát megelőzően került sor hasonló meghallgatásra, így a mai ülésünkön a fenntartható fejlődéssel és a zöldgazdaság szerepével, a szegénység csökkentésével kapcsolatos európai uniós, illetve magyar kormányzati álláspontról szeretnénk tájékoztatást kapni. Így kérjük tisztelettel az államtitkár urat, hogy adjon egy rövid tájékoztatást, ha van kiegészítenivalója a munkatársainak is, akkor tegyék meg, és utána megnyitom a vitát, kérdésekre lesz lehetőség. Köszönöm szépen, tessék parancsolni!

Dr. Baranyai Gábor tájékoztatója

DR. BARANYAI GÁBOR (Külügyminisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr. Először is meg szeretném köszönni a lehetőséget. Úgy gondolom, hogy nagyon fontos, hogy ez a bizottság is napirendre tűzte, a köztársasági elnök úr egy ötpárti konzultációt hívott össze 15-ére. Úgy gondoljuk, hogy nagyon fontos, hogy a magyar politikai elit is most a konferencia nyitónapján szintén fokozott figyelmet fordíthasson ezen kiemelkedő témára.

Először be szeretném mutatni kollégáimat: balra tőlem dr. Teplán István, a Nemzeti Környezetügyi Intézet megbízott főigazgatója, aki aktív résztvevője volt az előkészítő tárgyalásoknak, illetve dr. Stelbaczy Tibor úr, a Külügyminisztérium Európai ágazati politikák főosztályának vezetője, aki szintén intenzíven részt vett az előkészítő munkában, illetve a kollégáim maguk is részesei a kiutazó delegációnak.

Öt pont szerint szeretném felvezetni ezt a meglehetősen kiterjedt témát. Az egyik az előzményei ennek a mostani konferenciának, mi volt Rióban, illetve még 1972-ban Stockholmban, ahhoz képest hogyan változtak ezek a fő, úgynevezett megatrendek, amik a mindennapi életminőségünket egyre drasztikusabban befolyásolják. A következő, hogy ennek a konferenciának mik lesznek a tárgyalási témái, ami mellett folyik a diskusszió és hogy mi

ennek az egész folyamatnak Rióban, illetve Rio után a lehetséges kimenetele. Zárásképpen az identifikált magyar érdekeket és azoknak a képviselőit, illetve a magyar részvételt szeretném röviden exponálni.

Először is, bár Rio+20-ról beszélünk, 1992-ben volt egy nagy világkonferencia, amit „Környezet és fejlődés” néven, hasonló léptékben hívtak össze anno Rio de Janeiróban. Volt ennek már egy korábbi előzménye: 1972-ben az emberi környezetről szóló világkonferencia exponálta először azt a témát, hogy az alapvető környezeti paraméterek romlása milyen hatással bírhat az emberiségre, illetve általában a gazdasági, társadalmi fejlődésre. 1992-re ez már egy szélesebb intellektuális keretet kapott, ami nemcsak a környezetvédelemről szólt, hanem az úgynevezett fenntartható fejlődésről, a gazdasági és a szociális dimenzió az egyenlő súllyal, egyfajta balanszt keresve megjelenik a gondolatiságban. Tehát fontos hangsúlyozni, hogy a fenntartható fejlődés itt az egész riói konferencián messze túlmutat a környezetvédelem kérdésén.

Ennek ellenére Rio de Janeiróban főleg környezetvédelmi típusú üzeneteket fogadtak el, amelyek közül ki kell emelni az úgynevezett riói nyilatkozatot, ami a fenntartható fejlődés 27 alapelvét rögzítette, illetve egy Agenda 21 nevű átfogó programot, ami a „Feladatok a XXI. századra” címet viselte. Emellett három globális egyezményt nyitottak meg akkor aláírásra először, illetve az éghajlat-változási keretegyezményt, a biodiverzitási egyezményt, illetve az elsivatagosodásról szóló egyezményt. Nagyon fontos, hogy itt már megjelent nagyon markánsan a gazdasági-szociális láb, és gyakorlatilag már Rio előtt is, de Rio óta mindenféleképpen méri az ENSZ, főleg ezeket a nagy globális trendeket.

Összefoglalóan el lehet mondani azt, hogy Rio óta nagyon sok minden megvalósult. De ami a leglátványosabb előrelépés, az az, hogy radikálisan csökkent a szegénységben, illetve mélyszegénységben élők száma a világban. 1990-ben ez egy 46 százalékos arány volt és ez huszonegynéhány százalékra lecsökkent korunkra. Nagyon fontos, hogy itt persze óriási regionális különbségek vannak, illetve az egyenlőtlenségek az egyes társadalmakon belül nemhogy csökkentek volna, hanem nőttek. De mindenféleképpen jó hír, hogy általában a globális szegénység radikálisan csökkent. Ennek azonban nagyon komoly ára volt, talán a leglátványosabb ára ennek a fejlődésnek az egyre kontrollálhatatlanabbá váló éghajlatváltozás, ami globálisan mindenkit érint. Ennek egy nagyon fontos következménye a tengerek elsavasodása, ami azon túl, hogy egy fontos biodiverzitási paraméter, mellette nagyon sok milliárd embernek a mindennapi étkezését biztosítja. Emellett radikálisan csökkent a biodiverzitás, a fajoknak a sokfélesége, és számos területen a gazdaságnak egy nagyon markáns fejlődési korlátjává vált a természeti erőforrásoknak a szűkössége, talaj, víz, adott esetben klimatikus viszonyok.

Ebben a kontextusban kell jelenleg egy XXI. századi új Agendát kitalálni a világnak, és a maga nemében, sokan elmondják, hogy ez a konferencia rosszkor érkezett. Igazából egy kerek évfordulóhoz kötötték, de a világ, legalábbis ennek a nyugati része egy gazdasági-pénzügyi válsággal küzd, ami egyrésztől nagyon megkérdőjelezi azt, hogy azok a nyugati fejlődési modellek, amelyekről eddig a mindenhatóságot hittük, ezek valóban érvényes, valid dolgok-e, másrésztől pedig nagyon fontos, hogy a nyugati világnak az a típusú finanszírozási hajlandósága, ami úgymond az észak-déli vagy a kelet-nyugati párbeszédnek az egyik motorja volt, az azért nagyon radikálisan lecsökkent.

Egy nagyon fontos további külső dimenziója ennek az egész folyamatnak, hogy 2000-ben elfogadták az úgynevezett millenniumi fejlesztési célokat, ami a fejlődő országokra fogalmazott meg fejlesztési célkitűzéseket, amelyeket 2015-ig kell teljesíteni. Az elmondható, hogy ezeknek egy bizonyos része az mindenféleképpen teljesült, itt szintén a szegénység csökkenése vagy az ivóvízhez való hozzáférésnek a jelentős növekedése említhető eredményként. Ehhez képest a riói folyamatnak a szervezői, leginkább az ENSZ, az ENSZ főtitkára két nagy témát jelölt meg a Rio+20-as konferencia központi tárgyaként.

Az első az úgynevezett zöldgazdaságra való áttérés, ami nagyjából azt jelenti, hogy olyan módszerekkel olyan irányba kell a gazdaságfejlesztést dinamizálni, ami nemcsak hogy nem növeli a természeti erőforrásoknak a felhasználását, illetve a kibocsátott energia, a hulladék és a többi mennyiségét, hanem pontosan csökkenti ezeket. Ezeknek egy része technológiai jellegű, nevezetesen a megújuló energiákra való áttérés, az úgynevezett intelligens elektromos hálózatokra és a többi, tehát egy high-tech típusú gondolkodás, a másik része pedig gyakorlatilag a meglévő hagyományos tudásoknak az intenzívebb felhasználása. Tehát ez az egyik fő témakör. Ezt nagyon sokan, főleg a fejlődő világban a nyugati technológiai imperializmus egyfajta burkolt csomagjaként élik meg, annak ellenére, hogy nagyon sok ország - például Kína is - a fejlesztési pénzeinek vagy a gazdaságélénkítési pénzeinek körülbelül a 40 százalékát valamilyen zöldgazdaság típusú beruházásra fordítja. Tehát az első a zöldgazdaság kérdése.

A második pedig egy úgynevezett governance, egy kormányzási kérdés, nevezetesen hogyan kellene a Földgolyót úgy kormányozni, hogy ennek a fenntartható fejlődésnek a bizonyos kereteit az államok meg tudják beszélni. Igazából ezt nem szeretném részletesen kifejteni, mert egy furcsa intézményi vallásháborúnak tűnik az, ami körül folyik az intézmény vita. Alapvetően két nagy lába van a gondolkodásnak: jöjjön-e létre egy tanács, egy fenntartható fejlődési tanács az ENSZ-en belül, amely egy meglehetősen erős státust élvez. Jelenleg egy bizottság van, a Fenntartható Fejlődési Bizottság, ami egy jóval gyengébb és valódi döntéshozatali hatáskörrel nem rendelkező szervezet, vagy pedig a meglévő ECOSOC, a Gazdasági és Társadalmi Tanácsnak a kereteit alakítsuk át úgy, hogy a jelenleg többé-kevésbé tetszalott intézmény a fenntartható fejlődés valódi kormányzószervévé váljék.

Emellett van több nagyon fontos téma napirenden, az egyik ilyen például a magyar szempontból igen-igen releváns kérdés, hogy legyen-e egy úgynevezett jövő nemzedékek szószólója, főképviselői ombudsmanja az ENSZ keretén belül. Magyarország az egyetlen ország, ahol van egy dedikált ilyen ombudsman, bár jelenleg egy helyettes ombudsmanként üzemel.

Sok szó esik a finanszírozásáról a fenntartható fejlődésnek, itt úgy tűnik, hogy a fejlődők nem várnak radikális új lépéseket a nyugati világtól. Szeretnék azt megerősíteni legalább, ami a millenniumi fejlesztési célokban benne van, hogy, azt hiszem, a 0,7 százaléka a GDP-nek fejlesztési forrásként legyen allokálva, a világ állapotának a változásáról legyen egy rendszeres állapotfelmérés és a többi. Tehát elég sok téma van napirenden, de alapvetően a zöldgazdaság, illetve az ENSZ szervezeti reformja azok, amelyek dominálják a diszkussziót.

Ezek mellett új elemként bukkan föl alapvetően a fejlődő országoknak a javaslatára az a megfontolás, hogy a világ fogadjon el úgynevezett fenntartható fejlődési célokat. Ezek, ellentétben a millenniumi fejlesztési célokkal, nemcsak a fejlődő országokra vonatkoznának, hanem az egész világra. Úgy tűnik, hogy leginkább ez lesz az egész konferenciának a leginkább kézzelfogható, pozitív kimenetele. A kollégáim ezt még összefoglalják, hogy hány ilyen cél van, azt hiszem, nyolc ilyen cél van napirenden. Ami a diszkusszió kibontakozásaként látszik, hogy egy politikai támogatása lesz annak, hogy egyébként ilyen célok legyenek. Ezekről a célokról konkrétan, illetve sem tartalmilag, sem számszerűségében nem fog valószínűleg a konferencia megegyezni. *(Ughy Attila megérkezik az ülésre.)*

A lehetséges kimenetel az meglehetősen bizonytalan. Azt hiszem, a megküldött anyagból az látszik, hogy egy kicsit kaotikus tárgyalási folyamat van, ahol annyira erősek a divergáló erők, hogy a végén akár szétfeszíthetik az egész konferenciának a kereteit. Ez egyébként minden ilyen globális konferenciára jellemző, gyakorlatilag az utolsó órákig úgy tűnik, hogy semmiben nem fognak tudni megállapodni az állam- és kormányfők. Viszont pont amiatt, hogy rettentő nagy a politikai súlya ennek az egésznek, száz fölött lesznek jelen állam- és kormányfők a helyszínen, Brazília számára ez egy rettenetesen fontos PR- és világpolitikai

kérdés, a brazilok rettentő sok energiát, pénzt mobilizálnak a siker érdekében, tehát biztos, hogy valamiféle fontos kimenetele lesz.

Nagyon fontos azonban azt hangsúlyozni, hogy a kicsit diplomáciai bürokratikus gyakorlat mellett, ami leginkább egy szövegezési folyamatnak tűnik, van egy párhuzamos vonal, mégpedig az ideáknak egy rettentő nagy piaca: ott lesz mindenki Rio de Janeiróban, Rio de Janeiróban látszani kell, ötleteket kell odavinni. Van az ENSZ-en belül egy párhuzamos, a maga nemében sokkal vibrálóbb és kooperatív folyamat, ahol a tagállamok különböző kiskoalíciók mellett fölépítenek különböző témákat, és ezek mentén próbálják a saját érdekeiket vagy felajánlásukat exponálni.

Nos, Magyarország is egy ilyen folyamatba kapcsolódott bele, illetve lett ennek egy mentora, ami azért nagyon fontos, mert a szövegezési folyamatban Magyarország mint az EU tagállama egy meglehetősen nehezen kialakuló konszenzusos álláspontot képvisel. Ha ezt lefordítjuk magyarra: Magyarországnak nincs önálló szava a diplomáciai folyamatban, mert az Európai Unió külső képviselési szabályai ezt tényszerűen nem teszik lehetővé. Ez egyébként nagyjából minden egyéb ilyen külkapcsolati dimenzióra érvényes.

Ahol viszont Magyarországnak önálló szava van, önálló érdeket tud képviselni, ez a párhuzamosan folyó - mondjuk így - informális folyamat, ahol Magyarország rácsatlakozott egy korábban meglévő, kicsit tetszhalott ENSZ-es kezdeményezésre, az ENSZ „Víz barátai” munkacsoportra, ahol Tadzsiszisztánnal, Thaifölddel és Finnországgal együtt egy konferencia-, illetve szemináriumsorozatot folytatott le több hónapon keresztül, kooperációban ezen országokkal New Yorkban, aminek nagyon pozitív volt a visszhangja, maga Teplán István úr is részt vett ezen, én magam is előadtam ezen a konferenciasorozaton. Száz fölétti ENSZ-tagállam vett részt ezeken, ami ezen a rendkívül vibráló szellemi piacon, amit New York jelent, illetve ennek az egész folyamatnak a sajátossága, ez egy nagyon jó arány. Emellett az ENSZ-főtárgyaló maga is nyilatkozatban üdvözölte ezt az egész kezdeményezéssorozatot. Tehát sikerült elérni azt, hogy Magyarországnak a vízügyek területén van egy önálló profilja.

Amit Magyarország vagy a kormányzat mindenféleképpen megpróbál elérni, az az, hogy egyrészt mint nagypolitikai cél az a törekvés, hogy ezek a fenntartható fejlődési célok elfogadásra kerüljenek, legyen egy vizes tematikájú fenntartható fejlődési cél, és ennek a vizes tematikájú fenntartható fejlődési célnak a kidolgozásában Magyarország vállaljon úttörő szerepet. Ennek lenne egy része egy felajánlás, amit várhatóan az elnök úr meg fog tenni Rio de Janeiróban, hogy Magyarország szervezné meg az első ilyen fenntartható fejlődési célról szóló konferenciát 2013-ban, lehetőleg akár még az első félévben. Úgy tűnik, hogy az ENSZ-es közvélemény elfogadta ezt a proaktív magyar vizes szerepet; vannak elvárások, legalábbis az emyőszervezeten belül, hogy Magyarország ezzel témával haladjon előre.

Nos, körülbelül ez látszik a riói folyamatból dióhéjban, azonban fontos arról is szót váltani, hogy mi lesz utána. Mint említettem, hogyha a fenntartható fejlődési célokat sikerül - legalábbis a kereteit - rögzíteni, ezeket ki kell dolgozni, ebben lenne ez a magyar cél, hogy a vizes célkitűzésben mi vállaljunk nagyon komoly, előremutató szerepet. 2015-ben lejárnak ugyanis ezek a jelenlegi millenniumi fejlesztési célok, akkor a világ, mondjuk így, fejlesztési irányairól semmiféle ENSZ-es vagy globálisan elfogadott dokumentum, iránymutatás nem lesz. Következésképp 2015-ig egyfajta új konszenzusra kéne jutni a világnak arról, hogy melyek legyenek a fő irányok. Itt úgy tűnik, hogy már a magyar EU-elnökség alatt a meglehetősen, úgy gondoljuk, sikeresen fölépített vizes szakértői, adott esetben üzleti szerep, amit kifele tudunk kommunikálni magunkról, ez fenntartható és Magyarország számára egy nemzetközi szereplési, illetve gazdasági kibontakozási lehetőséget biztosít.

Én röviden ennyit szerettem volna mondani. Ha az elnök úr megengedi, esetleg a kollégáim kiegészítenék. Elsőként megkérném Teplán urat és aztán Stelbaczyk urat.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ahogy jeleztem az elnöki felvezetőben, ha a kollégáknak van kiegészítenivalójuk, akkor kérem, tegyék meg.

DR. TEPLÁN ISTVÁN (Vidékfejlesztési Minisztérium Nemzeti Környezetügyi Intézet): Nagyon szépen köszönöm, és én is köszönöm a megtiszteltetést, hogy itt lehetek. Én a VM egyik háttérintézményének a felállításával foglalkozom megbízott főigazgatóként. Részt vettem az elmúlt két évben a magyar elnökség idején a konferencia előkészítésének egy jelentős szakaszában.

Komoly munka, magyar munka van abban, hogy az EU-álláspont jól megfogalmazódott, egy évvel ezelőtti kommunikációban meg tudott jelenni és ez került be tavaly novemberben a konferencia szervezőihez. Nem rajtunk múltott, és ezt az Európai ügyek bizottsága előtt azért el kell mondani, hogy az EU elképzelései a konferenciával kapcsolatban nem nagyon valósulnak meg. Tehát ezt azért tudni kell. Ahogy az államtitkár úr mondta, Magyarország mozgásteret ezen belül azért elég kicsi.

Az EU-álláspont természetesen számunkra elfogadható, a zöldgazdaság, a szegénység csökkentése, ezek nagyon fontos területek, de a fejlődő országok részéről ez különböző félelmeket ébreszt és ők inkább a fejlesztést szeretnék ebben látni. Ez nemcsak a pénzről szól, de természetesen arról is szól, tehát bármilyen vállalat, amiről szó van, az súlyos pénzekhez van kötve a fejlődők részéről. Magyarország számára a zöldgazdaság - ezt ki is fejtettük több alkalommal - tényleg nem egy korlát, hanem egy lehetőség, hiszen a gazdaság zöldítése az egy olyan terület, ahol a kreativitás, a kis méret, az alternatív megoldások komoly teret jelenthetnek. Tehát ez nekünk jó, mégis a zöldgazdaság ügye nagyon felpuhulva került be a záródokumentumba, amit szintén mondott az államtitkár úr, voltak meghosszabbított és rendkívüli tárgyalási szakaszok is, ennek ellenére a 330 fejezetből csak 70 van lezárva, erre még van három nap a jövő héten, hogy ezt lezárják. Tehát valószínűleg, ha nem is stílusos, de ilyenkor a brazilok ugranak elő a bokorból egy zárónyilatkozattal, de valami fog történni, mint házigazdáknak van esélyük erre. Ami egyébként így is fontos, mert ugyanúgy, mint az előző konferencia, ahogy múlnak az évek, ez egyre fontosabb lesz, hiszen a diskurzusba kerül be az egész dolog, ahogy az államtitkár úr mondta, a köztudatba.

A másik az intézményrendszer, aminél az EU a fenntartható fejlődés három lába, spirálja, most már mindenféle metaforákat hallottam, hogy hogyan lehet ezeket összeegyeztetni. Ez nagyon nehéz, pláne egy válságos időszakban a fejlődést és a környezetet mondjuk nem egy egyszerű dolog összeegyeztetni. Az a szándék, hogy úgy erősödjön meg a környezeti láb, hogy az 1972-ben Stockholmban létrehozott Környezetvédelmi Program, ami Nairobiban székel, átalakuljon környezetvédelmi szervezetté, mint a FAO vagy a WHO, az sem látszik egy sétagaloppnak a hátralévő részben.

Én azt gondolom, hogy azt hiszem, június 1-jén fogadta el a kormány a kormányhatározatot, és azzal kapcsolatban a kormány-előterjesztés rugalmasan, ha szabad a saját véleményemet megkockáztatni, az EU előtt járva felmérte, hogy az új frame-ben, az új keretben melyek azok a fenntartható fejlődési célok, amelyek számunkra fontosak. Ugyanis a fejlődők részéről jött, ahogy az államtitkár úr is mondta, a fenntartható fejlődési céloknak a meghatározása, ami egy picit a zöldgazdasági kívánalmak, előírások semlegesítését jelenti. Az EU ragaszkodott a tanácsi következtetéshez, hogy 2015-ig fejezzük be a millenniumi célokat és majd akkorra dolgozzuk ki. Itt az EU-nak egy picit lépést kell váltani, át kell gombolni a kabátot. Magyarország volt az, mi javasoltuk ott a tárgyalásokon először, hogy jobb lenne most már valamilyen mátrixban megnézni, hogy egyáltalán mik kerengenek és abból csinálni egy közös halmazt, ez volt Magyarország feladata, és hogy mi az, ami számunkra elfogadható. Hiszen hogyha átlendül a diskurzus egy másikba, nem érdemes ahhoz ragaszkodni, meg kell nézni, hogy ebben az új kontextusban mit lehet megvalósítani, és az, ami Magyarország számára fontos, például a víz, az mindegyikben szerepel.

Amit még el szeretnék mondani, illetve erősítem, amit az államtitkár úr mondott, a 190 ország között itt a felkészülésben tényleg kevés ország van, amelyik önálló profillal képes megjelenni. Magyarország azzal, hogy az elnökség alatt is a víz volt a fő téma, komoly sikereket ért el, Duna-stratégia, egyebek, ezzel a „Víz barátai” sorozattal, ami egy steering committee, tehát tulajdonképpen életet lehelte ebbe a dologba. Jó néhány dologra fölhívta a figyelmet, például a víznek és a szanitációnak az együtt kezelésére és olyan dolgokra, amelyek most Magyarországhoz kötődnek, ami egyrészt üzleti-gazdasági, másrészt Magyarország pozícionálása szempontjából nagyon fontos, és nemcsak a konferencia fontos, hanem ami azután jön. Úgyhogy jó néhány olyan dologban Magyarország nyugodtan pályázhat, sőt, már volt ilyen irányú megkeresés is, hogy Magyarország vállaljon szerepet ezekben a dolgokban Rio után.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tessék parancsolni!

DR. STELBACZKY TIBOR (Külügyminisztérium): Köszönöm szépen. Én is köszöntök mindenkit. Csak néhány kiegészítés azokhoz, amik elhangzottak.

Az egyik: sok szó volt erről, hogy a riói konferenciának mi a jelentősége vagy még inkább a tétje. A feladat, amit meg kéne oldani, az borzasztóan nagy, tehát az nyilván nem fog egy háromnapos konferencián megoldódni. Az igazi tét szerintem abban van, hogy utána mi fog történni és hogy ez az induló, úgy mondanám, lendület vagy induló döntések, amelyek Rióban várhatók, ezek mennyiben tudják ezt determinálni vagy elősegíteni. Az összes, ami összefügg ezzel a Rio utáni helyzettel, az összes kérdés az intézménytől kezdve a fenntartható fejlődési célokra át a zöldgazdaság bizonyos elemeiig, az, amilyen kritikus tömeget el tud érni Rio, ez fogja meghatározni azt, hogy utána ezekben mi fog történni.

A zöldgazdaság terén - ezt itt említette az államtitkár úr is, a főigazgató úr is - az Európai Uniónak egy nagyon markáns véleménye volt, van is, ezt átfogó célokkal, konkrét, számon kérhető célokkal próbálja meg a szövegben érvényesíteni és a riói célkitűzésekben szerepeltetni. Ahogy itt elhangzott, sajnos a helyzet, a globális helyzet nem igazán kedvező ilyen ambiciózus céloknak az elérésére.

Az egyik, ami nagyon jelentős és az államtitkár úr említette, a gazdasági válság, amiben a nyugati világ és az egész világ jelenleg leledzik. A másik pedig, ami tulajdonképpen ugyanennyire fontos, hogy a meghatározó országoknál, a globális térben meghatározó országoknál jelenleg nem látszik az a szándék vagy akarat, ami ezen túl tudná lendíteni. Első helyen lehetne említeni az Egyesült Államokat, ahol jelenleg elnökválasztási kampány folyik, és minden olyantól ódzkodnak, ami ezt a kampányt kívülről tudná befolyásolni vagy meghatározni és ezért igen passzív az amerikai jelenlét. De ugyanezt lehet mondani Kínára is, Kínában az elmúlt 10-15-20 évben rendkívül nagy, gyors ütemű fejlődés volt, két számjegyű, ez most valamelyest lelassult, furcsa, hogy lassulásról beszélünk, mert még mindig 8 százalékos körül van. De ez Kínában nagyon komoly belső feszültségeket okoz, és ők nagyon ódzkodnak mindenféle olyasmitől, olyan vállalástól vagy olyan célkitűzéstől, ami ezt a gazdasági növekedést bármilyen módon kívülről tudná befolyásolni. Tehát ezek a peremfeltételek vagy keretfeltételek nem igazából kedvezőek, de a tét igazából az, hogy ennek az új folyamatnak a beindítása milyen mélységig, milyen kritikus tömegig tud eljutni, és ebben kell nekünk az Európai Unió tagjaként komoly szerepet játszani.

Itt szó volt arról, hogy Magyarország külön nem tud önállóan fellépni például a záródokumentumnak a szövegezésénél, hanem mi ezt az Európai Unió keretében tesszük. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy nincsen lehetőségünk ezt befolyásolni. Az Unió több alkalommal miniszteri szinten foglalkozott a riói mandátummal, egyszer már a lengyel elnökség alatt tavaly ősszel, legutóbb most márciusban a dán elnökség alatt, és egyébként

éppen tegnap volt egy környezetvédelmi tanácsülés Luxemburgban, ahol megint miniszteri szinten egy legfrissebb tájékoztatást hangzott el a miniszterek részéről, hogy hogyan áll a felkészülés, mik a várakozások.

A zöldgazdaságot röviden érintettük. Itt még egy dologra térnék ki, hogy van egy gondolkodás abban is, hogy a gazdasági fejlődés mérését, az indikátorok kérdését hogyan lehetne átgondolni, átalakítani, és a szimpla GDP-növekedés felől egy olyan mutató irányába ellépni, elmozdulni, amelyben jobban lehet azt is tükröztetni vagy azt is nyomon követni, hogy a természeti erőforrások felhasználása hogyan történik a gazdasági növekedés során, a gazdasági növekedés mentén. Tehát ez egy olyan irány, amiben szintén talán nem Rióban, de a következő időszakban, a következő egy-két évben várhatóan egy változás történik, legalábbis a cél mindenféleképpen ez.

Zárásként még egy dolog, amit már szintén én is említettem, de a kollégák is, hogy igazából az nagyon jelentős, hogy Rio után mi fog történni, hogyan mennek tovább ezek a kérdések. Elhangzott, hogy mi vállaljuk azt, hogy a víz témáját továbbra is visszük és a gondolkodás középpontjában fogjuk tartani. Nem árulok el nagy titkot azzal, hogy nyilvánvalóan és valójában minden ország így megy Rióba, hogy nemcsak az ötleteknek a nagy börzéje lesz, de itt igazából a megoldásoknak és a lehetőségeknek a börzéje is. Tehát Magyarország egy kicsit úgy tekint Rióra, hogy ez a vizes témakör, a magyar szaktudás, tapasztalat, know-how mind továbbvihető, és ebből a következő években komoly előnyeink és komoly lehetőségeink fognak származni. Úgyhogy nagyjából ez az a célkitűzés, ez az a keretrendszer, amiben Magyarország mozog majd Rióban.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen a tájékoztatást.

Úgy vélem, hogy Magyarország számára kiemelt jelentőséggel bír a jól működő, ökológiailag fenntartható mezőgazdaság és erdőgazdálkodás. Úgy fogalmazott az egyik szakújságíró: a fenntarthatóság mentén építkező, a szociális oldalt kiemelten szem előtt tartó, a szegénység elleni küzdelemben aktív részt vállaló vidékfejlesztés. Önmagában véve ez a szó számunkra mást is jelent, de készülvén a Rio+20 konferenciára, úgy hiszem, rendkívül fontos ennek a hangsúlyozása. Nem véletlen, hogy a magyar delegációt Áder János köztársasági elnök úr vezeti, aki az Európai Parlament képviselőjeként maga is letette névjegyét ebben a témában, és a küldöttségnek tagja Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter is, tehát ez is egyfajta hangsúlyt ad.

Ahogy legutóbb említésre került, nagyon fontos, hogy a magyar kormány a vízügyi tapasztalatok megosztásával kívánja előmozdítani a sikerét ennek a konferenciának. Ez nemcsak általában véve azért fontos, mert mi, magyarok „vizesek” vagyunk, tehát a Duna-stratégia valóban egy sikertörténete volt a mi elnökségünknek, hanem itt van egy komoly pozíciószerezés a világpiacra, a víztisztító berendezésektől kezdve az a know-how, ami különösen az arab országokban felgyűlt a '70-es, '80-as vagy '90-es években, ennek a folytatása, ez komoly gazdasági pozícionálását is jelentheti a magyar vízügyi gazdaságnak.

Nos, tisztelt képviselőtársaim, megnyitom a vitát. Elsőként Mile alelnök úr jelentkezett, aztán majd Ékes képviselő úrnak adom meg a szót.

Kérdések, vélemények

MILE LAJOS (LMP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Kedves Vendégeink! Képviselőtársaim! Köszönöm szépen a beszámolót és a háttéranyagot is. Azt gondolom, hogy egy értékes és tartalmas beszámolót hallgathattunk meg, sőt, külön kellemes eleme volt, hogy nagyon sok területen egészen őszinte hangvételű

megnyilatkozásokat hallhattunk. Csak pár megjegyzésem lenne, nem is fogok igazán bakafántoskodni, de néhány kérdésem azért lesz.

Teljes mértékig támogatható az az ambiciózus tárgyalási álláspont, amit az Unió képviselni fog ezen a Rio+20 konferencián. Azt gondolom, hogy ezek olyan célkitűzések, amelyek valóban meghatározóak lehetnének, habár azzal kapcsolatban, hogy ezekből a célokból mennyi és hogyan fog ténylegesen megvalósulni, azzal kapcsolatban szkeptikus vagyok, hiszen ez a G77-csoport valószínű, hogy ellenérdekelt esetlegesen ezekben a célkitűzésekben. Tehát nem nagyon lehet tudni, hogy végül is milyen természetű és tartalmú megegyezés születik belőle.

Itt a magyar álláspont esetében muzsika volt a fülemnek, ahogy olvastam ezeket a mondatokat, hogy mi az, ami kiemelt jelentőséggel bír Magyarország számára ebben az egész tág kontextusban és, gondolom, azon belül Magyarországon is. Apró megjegyzés, rosszmájú, de jogos: nagyon jó lenne, hogyha látnánk ezeket a szempontokat mondjuk a magyar költségvetés tervezésénél vagy a magyar gazdaságpolitika irányításánál is visszaköszönni, mert ezeket a célkitűzéseket természetesen minden épeszű ember támogatja.

Ez a „Víz barátai” csoport egy nagyszerű ötlet, tehát ez kézzel-lábbal támogatandó. Apró kérdésem van. Emlegettük itt a Duna-stratégiát, ez egy teljesen logikus és jól felépített kezdeményezés erre is építve. Esetleg ezt a pár államot, amelyik tagja ennek a csoportnak, nem lehetne bővíteni? Vagy esetleg ez akkora kockázattal jár, hogy a vezető szerepünket elveszíthetjük ebben a kezdeményezésben, hogyha mondjuk a Duna-stratégiában érintett országcsoportból párat megpróbálunk megnyerni. Ez kérdés, tehát hogy most ez a pozíciónk szempontjából esetleg hátrányos lehet-e, elveszítjük-e azt a kezdeményező szerepet, vagy akár erősítheti az elképzelésnek a megvalósíthatóságát. Ez egy kérdés, mert nagyon ránk fér, hogy próbáljunk bizonyos területeken, akár részterületeken is olyan pozíciókat elfoglalni, amelyek a megítélésünket, a lehetőségünket, a mozgásterünket bővíti.

Itt az Európai Unió álláspontjában is kiemelt szándék a szegénység felszámolása. Valóban, ezeknek a szociális szempontoknak a megjelenése egy ilyen kontextusban ismét csak üdvözlendő, hiszen enélkül tulajdonképpen okafogyott az egész vagy legalábbis torz.

Szó van itt arról az intézményi keretek kialakításánál, hogy ezt az úgynevezett Környezetvédelmi Programot esetlegesen egy szakosított szervvé kellene átalakítani. Nem tudom, ennek mennyi az esélye, hogy ez megvalósuljon vagy ez túl ambiciózus, mert ez megint elhalhat mondjuk a fejlődő országoknak az elképzelésén vagy ellenérdekeltségén. Ezt csak azért teszem föl, mert ha nincsenek megfelelő intézményi keretek, intézményi garanciák, nincs megfelelő vezetés, ne adj' Isten, olyan keretek, amelyek még szankciókat is tartalmaznak, akkor félok, hogy deklarációkon nem fog túlmenni ennek a konferenciának a végeredménye.

Látszik, hogy hiányszinten is fontosnak tartják a jövő nemzedéke ombudsmani szerepet. Nyilván ennek megvan az oka. Nem túl szerencsés, hogy Magyarországon éppen leértékeljük egy kicsikét a jövő nemzedéke ombudsmani teendőket és az ő megjelenését a közéletben. De ez most megint csak egy ilyen kitérő volt. Nagyobb összhangot szeretnék látni a magyar folyamatok és ezek között az elképzelések között, amelyek itt megfogalmazódnak.

Az egésznek a végkimenetelét tekintve enyhén szólva szkeptikus vagyok, és közben egy cseppet sajnó az én lelkem, mert jó lenne, hogyha ezek minél nagyobb arányban valósulnának meg. De a tényleges esélyeket látva és főleg az előkészületeket ismerve, hogy mennyi kínládáson ment keresztül és még mindig zajlik a megfogalmazása, az előkészítése ennek a konferenciának, itt egy kicsikét szkeptikus vagyok. De azzal egyetértek, hogy a magyar kormány támogatja az Uniónak az elképzeléseit, és azzal is egyetértek, hogy ilyen szinten képviseltetjük Magyarországot.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ékes képviselő úr következik.

ÉKES JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm, elnök úr, a szót. Államtitkár Úr! Pár gondolatot.

Ezelőtt két héttel a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanácsa elfogadta azt a keretstratégiát, amely 2025-ig kívánja szolgálni Magyarország fenntartható fejlődésének irányvonalát. Ez hamarosan majd be fog kerülni a parlament elé is mint országgyűlési határozati javaslat. Ez csak egy apró adalék ahhoz, amit ki szerettem volna emelni.

Tény az, hogy az Európai Unióban van egy közös álláspont, amelyet az Európai Unió markánsan kíván képviselni, ez a zöldenergia kérdése, a szegénység világméretű csökkentése és ezen keresztül az európai fejlesztés, technológiák esetleges adaptálása olyan fejletlen országokba, ahol tényleg valóban sorskérdés az alternatív energiáknak az elterjesztése, ennek rengeteg különböző válfaja van.

Amiben Magyarország tényleg erős tud lenni, ez a víz kérdése. Itt talán Mile Lajos képviselőtársammal ellentétben mondom, azért a kormány már tett lépéseket, hisz a vízszolgáltatási törvény, amelyet megfogalmaztunk, az is arra utal, hogy Magyarország nem kíván külső nemzeteket bevonni vagy adott esetben az eddig bevontakat radikálisan lecsökkenteni mondjuk a vízszolgáltatás területén. Fontos lenne valóban egy hazai vízstratégiának a teljes megszövegezése, mint ahogy a klímátörvény is egyre égetőbb és fontosabb mindenki számára, minden ország számára. De én úgy látom, hogy Magyarország ezen az irányvonalon marad, tehát nemcsak a Duna-stratégia, mert az önmagában azon országokat érinti elsődlegesen, amelyeken keresztül maga a Duna végigvonul, hanem kompletten a víz kérdése.

Ez a világban egyre égetőbbé válik, és ha figyelembe vesszük azt, hogy az elmúlt száz évben a magyar vízügyi szakemberek alkották, talán azt lehet mondani, számtalan országban a vízrendezési folyamatokat, sőt, aktívan részt vettek, akár Algírban, nyugodtan lehet így fogalmazni, hisz most Algéria újból Magyarországhoz fordult, hogy a következő időszakban is szeretné megoldani a saját vízrendezését és ehhez kimondottan a magyar szakemberekhez ragaszkodik, ebben már folynak tárgyalások. Tehát nekünk kimondottan ezt kell elsődlegesen hangsúlyozni, hisz tudvalevő, hogy az ásványkincsek fogyása mellett a víz az, amelyik a következő időszakban - tulajdonképpen már most is egyébként - háborúhoz fog vezetni. Ebben a kérdésben, én úgy érzem, hogy az európai első helyünk, akár a termál-, gyógy- és ásványvizeknél is, minőségben és mennyiségben is rangot ad ahhoz, hogy valóban Magyarország kellőképpen tudja irányítani és magához vonzani azon országokat, ahol a vízkérdés óriási kérdésként merül fel.

Én ezt szeretném úgy kiegészíteni, hisz számos országban felmerülnek ezek a kérdések is, hogy nemcsak a víz mennyiségét, minőségét, a termálvizek kérdését, hanem annak az egészségügyi kérdéskörét is kőkeményen ki kellene hangsúlyozni, mert ha mi elmennénk mondjuk Afrikába, és ott innánk a pocsolyából, valószínűsíthetően nagyon gyorsan el is pusztulnánk, holott a szegények ott kénytelenek abból inni. De ha adott esetben magyar vízhez és annak a minőségéhez jutnának hozzá, akkor önáluk is kialakulnának olyan belső eltérések, amelyek felboríthatják a szervezetnek az egyensúlyát. Tehát erre is oda kell figyelni. Itt nagyon sokan felvetették a tengervíz sóalanításának a kérdését, azt hiszem, ez is kulcskérdést jelenthet, hogy mit jelent az ivóvíz és mit jelent az egészségügyi értéke az ivóvíznek, annak a hatása az emberi szervezetre.

Tehát én azt szeretném, hogy Magyarország valóban legyen ennek a zászlóvivője, és egészen biztos, hogy jóval több országot fog tudni Rióban is megnyerni magának és az ügynek, mint ahogy az Európai Unióban ezt adott esetben megfogalmazzák jelen pillanatban. Másfél hete voltam Tajvanon, ott is folytattam a társaság elnökeként különböző tárgyalásokat, és ott is élesen felmerül a víz kérdése, tehát nemcsak Európában, az afrikai országokban,

hanem az ázsiai országokban is, pedig tenger veszi körül a szigetvilágot és mégis problémát jelent maga a vízkérdés.

Tehát én úgy érzem, hogy ha ezen az úton maradunk, ezen az ösvényen maradunk, akkor Magyarország ebben a kérdésben egyedülállót tud alkotni, és a magyar szakembereknek a tudása, ami világszínvonalú, felértékeli Magyarországot mindenképpen. Nekünk ezen az ösvényen kell mindenképpen maradni. Ha a parlament elé kerül a nemzeti fenntartható fejlődésnek az országgyűlési határozati javaslata, szerintem ez szeptember környékén fog bejutni a parlament elé, akkor érdemes lenne adott esetben még a riói eredményekkel azt az anyagot kiegészíteni, és valóban elsődleges szempontként a víz kérdését kellene tekintenünk.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Köszönjük szépen. *(Jelzésre:)* Bana képviselő úr!

BANA TIBOR (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Előadók! Tisztelt Bizottság! Mindenekelőtt én is köszönöm a beszámolót. Két, egymással összefüggő, rövid kérdésem lenne, már csak azért is rövid, mert az előttem szólók érintették már ezeket a területeket.

Elhangzott itt, hogy az Európai Unió tagországai közös álláspontot képviselnek majd a konferencián, és hallhattunk utalásokat arról, hogy milyen formán alakult ki végül is ez a vélemény. Én arra azért mégis egy kicsit részletesebben lennék kíváncsi, és arra kérem az előadókat, hogy néhány információt még osszanak meg a bizottság tagjaival arra vonatkozóan, hogy a magyar érdekek mennyire és milyen formán tudtak megjeleníteni végül ezen a konszenzuson alapuló véleményben.

A másik terület, amiben ezzel szoros összefüggésben kíváncsi lennék a véleményükre, és szeretném, hogyha választ kaphatnék erre a felvetésemre is: a vízügyekben önálló profillal tudunk megjeleníteni, ami mindenképpen üdvözlendő és a Jobbik is ezt nagy örömmel veszi. Én mégis azt kérdezném, hogy esetleg, tudva azt, és természetesen tiszta sor, hogy az uniós tagállamok közös álláspontot képviselnek itt a konferencián, de mégis egyéb ügyekben, mondjuk kimondottan környezetvédelmi vagy más ügyekben milyen módon nyílhat lehetőség arra, hogy az önálló álláspontot meg tudjuk jeleníteni ezen a konferencián.

Köszönöm előre is a válaszukat.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én kapcsolódnék Ékes képviselőtársam mondandójához, és a kérdésem úgy hangzik, hogy a magyar kormány mely tekintetben kívánja a magyar vízügyi tapasztalatokat megosztani. Tehát mi vízügyi nagyhatalom vagyunk, ha úgy tetszik, ezt sikerül-e megjeleníteni, milyen területek hangsúlyosak. Itt nyilván a víznek vannak válfajai, és nemcsak mint kincs, hanem azt is jelenti, hogy például a termálvizek kérdése, víztisztítás, rekultiváció és a többi, és a többi. Tehát ebben hogyan tudunk nyomulni az Európai Unió farvizeiben, például ezen a konferencián.

És akkor megadom a szót a viszonzásra.

DR. BARANYAI GÁBOR (Külügyminisztérium): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Képviselő Urak! Akkor csoportosítva szeretnék válaszolni röviden a kérdésekre, illetve majd megkérem a kollégáimat, hogy egészítsék ki.

Mile képviselő úr kérdése a „Friends of water” group, tehát a „Víz barátai” csoport bővítése. Ez tádzsik-thai-finn-magyar együttműködés. Ez igazából, ahogy a főigazgató úr említette, a steering group, tehát az irányító testület. De ezek nem formalizált dolgok, ehhez, azt hiszem, talán még Dánia akar csatlakozni. Ennek igazából a riói felkészülés alatt volt egyfajta operatív szerepe, ahol feladatokat osztottak meg egymás közt ezek a szervező tagállamok. Maga a résztvevői kör az nagy, tehát ehhez bárki szabadon csatlakozhat, ez olyan

hetven országot jelent. Tehát úgy gondoljuk, hogy ez nem egy restriktív tagság, hanem ehhez mindenki csatlakozhatott, és ez valóban egy elég sikeres kezdeményezés ahhoz, hogy a későbbiekben is fennmaradjon.

Talán anekdotikus érdekesség, hogy Tádzsikisztán anno azért kezdeményezte azt, hogy a Fergána-völgyben, a közép-ázsiai veszélyzónában, ahol ilyen furcsa amőbafarmában egymásba nyúló országok között folynak a nagy folyók, ott legyen egy stratégiai pozíciója majdan a vízmegosztás kérdésében. De ennek az egész munkacsoportnak a profilja erősen átalakult.

A másik, hogy az UNEP UNEO-ból, tehát az ENSZ környezetvédelmi programjából szervezetet csinálni ez kicsit hitvita kérdése. Valószínű persze erősebb lenne a környezetvédelmi lába ennek a fenntartható fejlődési diszkusszióknak vagy programnak, ha ez nem egy program, hanem egy szervezet lenne. Ez egy tizenéve asztalon lévő kérdés, anno még Jacques Chirac tette egy fő európai törekvéssé, hogy az EU lépjen föl ebben. Ez nagyobb státust igényel, erősebb státust, több pénzt, szerződés módosításokat. Tehát gyakorlatilag a rendszer belső nehézkedése az láthatóan erősebb annál, minthogy ez átmenjen, de valószínűleg úgymond a világ megmentésének nem ez lesz a kardinális eszköze.

A harmadik a jövő nemzedékek szószólója. Ez nyilván magyar szempontból, legalábbis a névazonosság kapcsán ez egy fontos kezdeményezés. Egyébként Fülöp Sándor, aki jelenleg betölti ezt a posztot, kint lesz Rióban, nem a környezetvédelmi delegációnak a tagjaként, hanem egy NGO meghívottként. Azért fontos tudni, hogy a magyar ombudsman az igazából egy zöldombudsman, igazából egy környezetvédelmi klasszikus „watch dog”, aki a jogszabályok érvényesülését követi nyomon. A jövő nemzedékek szószólója az ENSZ-rendszerben azért ettől egy eltérő profilú szervezet lenne, valószínű az ENSZ-főtitkár alá betagozódva, aki a nagy, globális folyamatok tükrében monitorozza a világ állapotát, illetve tesz közzé figyelemfelhívó nyilatkozatokat, illetve ezek kapcsán kezdeményezéseket.

Ékes József úr említette, hogy az NFFT, a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács aktívan részt vett a felkészülésben, mind a titkárság, mind maga a testület. Úgy gondoljuk, hogy ennek volt egy fontos katalizátorszerepe, és bízunk benne, hogy ez fennmarad a későbbiekben is, mert úgy gondoljuk, hogy ez semmiképpen nem egy kormányzati részmunka, hanem a politikum egészét érintő feladat.

Az egészségügyi kérdések megjelenése egyébként, ez talán a mi beszámolóinkban nem volt kiemelve, nagyon markáns. Ez a víz és szanitáció, ami gyakorlatilag a legegyszerűbb higiéniai feltételeket jelenti, ez már eleve egy millenniumi fejlesztési cél, amire mi nagyon markánsan rácsatlakoztunk. Ugyanis az látszik, hogy egy nagyon komoly közegészségügyi probléma, tehát egyrésztől megoldunk egy közegészségügyi problémát azzal, hogy az ivóvízhez való hozzáférést biztosítjuk, elsősorban az egészséges ivóvízhez, így szól az elvárás, azonban egy hasonló mértékű vagy léptékű problémát generálunk azzal, hogyha ez nincs megfelelően tisztítva. Ez a típusú közműháló nagyon nagy és igazából nyílik is a világban, és meglepő volt azt New Yorkban hallani, hogy az ENSZ-nek van egy Vízbekeményezés című koordinatív testülete, amelynek a vezetője elmondta, hogy ez egyáltalán nem evidencia egyébként a legtöbb fejlődő ország vezetőjének a tudatában, hogy ebből milyen jelentős problémák keletkeznek.

Éppen amiatt, hogy ez millenniumi fejlesztési cél, mely szerint radikálisan csökkennie kell az ivóvízhez hozzá nem férők számának, ez teljesülni látszik. Most kezd kialakulni ez a jelentős mértékű közegészségügyi probléma. Talán szögletes zárójelben fontos megemlíteni, hogy Magyarország ennek a témának egyfajta zászlóvivője volt, legalábbis az ENSZ európai szervezetén belül, ez az ENSZ Gazdasági Bizottsága, ahol létezik egy víz- és egészség jegyzőkönyv, amelynek mi voltunk részben a kezdeményezői, illetve a gondozói. Ez egy fontos know-how, ezt egyébként nekem volt szerencsém prezentálni New Yorkban ebben a

közegben. Tehát van olyan magyar tapasztalat, ami ennek a kérdésnek a közegészségügyi kezelését hozzáértő módon tudja prezentálni.

Másrészről pedig, ez nyilván nem a reklám helye, de alapvetően kezd átalakulni a világ folyamata abból a szempontból is, hogy a legégetőbb problémákat részben az óriásvárosoknak, a tízmillió fölötti városoknak a környezeti és közegészségügyi problémái fogják jelenteni. Itt talán vissza is utalnék Hörsik elnök úrnak a kérdésére, hogy melyek lehetnek azok a vizes területek, ahol exponálható magyar érdek van. Megemlésként létezik egy magyar technológia és egy cég, Organica Zrt.-nek hívják, ami magyar tulajdon és technológia, ami pont ezeknek az óriásvárosoknak a meglehetősen kis léptékű és relatíve olcsó szennyvíztisztítását tűzte ki célul. Gyakorlatilag egy sajátos gyökérszívó technológiával háromezer növény és állat tisztítja néhány egymás mögé csatolt tankban a szennyvizet, és főleg gyakorlatilag egy botanikus kertet építenek, merthogy ezek a növények benne élnek ebben a szennyvízben. Ezt egyébként rettentő nagy világbanki és egyéb érdeklődés követte, New Yorkban prezentálta ennek a cégnek a vezetője ezt a magyar technológiát. Tehát ez az egyik ilyen terület, ahol mindenféleképpen lehetőségünk van a bővítésre.

A másik, amit szintén hangsúlyozni kell, ez az integrált vízkezelés, illetve ezeknek a nemzetközi dimenziói. A napokban volt, illetve a héten lesz egy EU-ASEAN - az ázsiai, délkelet-ázsiai országok régióját fedi le az ASEAN - közös vízügyi szeminárium, ahol többek közt a Duna vízgyűjtő rendezésének a tapasztalatcseréje lesz, amely a maga nemében szűkebb, mint a Duna-régió stratégia, de vízügyi szempontból sokkal összetettebb. Thaiföldet nevezetesen, amely szintén ennek a steering groupnak a tagja, nagyon érdekli az a típusú szervezett együttműködés, ami a Duna-régióban megvalósult. Ez talán egy kevésbé közismert tény, hogy a Duna a legnemzetközibb vízgyűjtő terület a világon és a Mekong egy hasonló típusú folyó. Ennek az egyébként egy nagyon intenzíven fejlődő és állítólag a legszennyezettebb folyót magában foglaló Mekong-vidéknek az érdeklődése most nagyon ráirányult a Duna-vidékre. Tehát ez is egy ilyen magyar kitörési tapasztalat lehet, úgyhogy itt szintén mind a vízügy, mind pedig - mondjuk így - a külügy oldalán azért elég jelentős tapasztalat halmozódott föl. Még Illés államtitkár úr előadása, aki kifejezetten az emberi beavatkozásnak az ökoszisztémákra gyakorolt hatásáról tartott előadást New Yorkban, mindenféleképpen egy ilyen témaként említhető.

Végezetül Bana Tibor képviselő úr kérdésére, hogy milyen módon jelenik meg a magyar érdek ebben az egész szövegezési folyamatban. Általában az aktuális EU-elnökség tesz javaslatot arra, hogy mi legyen ebben az egész úgymond EU tárgyalási álláspontban. Ez egy egyhangúsággal elfogadott sajátos műfaj, ezt tanácsi következtetésnek hívják. Szükségképpen amiatt, hogy ez egy egyhangúságot igényel az EU-n belül, ez egy meglehetősen kilúgozott szöveg lesz. Ebben egyébként nagyon hangsúlyosan szerepelnek a vizes kérdések, illetve a tárgyalási folyamat során, ahogy a főigazgató úr említette, egyre inkább sikerült hozzáigazítani ezeket a magyar szempontból fontos tényeket az egész EU döntéshozatali rendszerén belül. Úgyhogy úgy gondoljuk, hogy amit mi partikuláris magyar érdekként kijelöltünk, az egyre hangsúlyosabban vagy egyre jobban meg tud ott jelenni.

Azt talán már megválaszoltam, hogy milyen vízügyes magyar profilkra lehet támaszkodni. Mindenféleképpen, amit Ékes képviselő úr is említett, hogy van egy jelentős, úgymond klasszikus vízügyes tudás, ez már részben egy kicsit talán öregedő mérnökgeneráció, de még megvannak a tapasztalatok, illetve az emberek, akik ezeket a nagy vizes projekteket elvégezték. Mellette mindenféleképpen kialakult egy tanácsadó, szolgáltató réteg. Igazából nagy vízépítő kapacitás, amennyire ezt föl tudtuk mérni, nincsen, tehát nem lesz magyar Vivendi vagy Veolia, de nem is biztos, hogy ez a mi piacunk. Említettem, hogy létezik egy kis léptékben is alkalmazható, de óriásvárosokban is elhelyezhető érdekelttség és nagyon progresszív, környezetbarát, igazi zöldtechnológia, amit mindenféleképpen Rióban is be kívánunk mutatni, illetve létezik a nemzetközi együttműködésben ez a nagyon sok

évtizedes felhalmozott tapasztalat, ami a dunai medencejellegünkből fakadóan egy sajátos kényszer volt és amelyet mindenféleképpen megosztanánk a világgal.

Nem tudom, hogy kollégáim ki kívánják-e egészíteni, ha elnök úr megengedi.

DR. TEPLÁN ISTVÁN (Vidékfejlesztési Minisztérium Nemzeti Környezetügyi Intézet): Nagyon gyorsan, Hörcsik elnök úr kérdésére is válaszolva, illetve hozzátéve, amit Ékes képviselő úr kérdezett, a víz és szanitáció: az OECD főtitkára, Angel Gurría mondta épp azt, hogy tulajdonképpen ezek a millenniumi célok megvalósultak, mert az emberek hozzájutnak vízhez, és az ő szavaival, bár ne jutnának, mert tudniillik annyira rossz minőségű az ivóvíz, hogy több betegséget terjeszt. Magyarországon valóban több olyan magyar technológia van, amivel meg lehet jelenni, és ennek a kettőnek az összekötése rendkívül fontos.

A másik, hogy még milyen megjelenés van Rióban. Egyrészt most még egy nagyon éles szakasz van hátra, mert ahogy mondtam, és azt hiszem, Stelbaczy kollégám is mondta, hogy itt azért még alakulnak a dolgok. Tehát itt jelen vagyunk, és ahol alakul az EU-s álláspont, ott minden egyes pontnál érvényesíteni kell azt, amit mi akarunk. Ez nem azért van, mert az EU-anyag, ami olyan hosszú idő után kialakult, rossz lenne. Az egy jó anyag volt, csak túl ambiciózus, és nem azért, mintha fejlődő országok valami rosszat akarnának, egész egyszerűen a fejletlenségből adódóan mások a céljaik. Ezt többször kifejtették, hogy nekik más minták meg fejlődési modellek kellene, azt mondják, néha félreértjük őket, tehát tízmilliók hagyják el a szegénységzónát és lépnek be egy alsó középosztályba, növekvő igényekkel, ezeket ki kell elégíteni, és ezekben nem mindig azt gondolják, amit mi. Itt praktikákról van szó, mi akarunk valamilyen praktikákat terjeszteni és bizonyosakat tiltani, ők pedig erről mást gondolnak. Tehát ott még van lehetőség és ott vannak a magyar tárgyalók. Ezenkívül rengeteg úgynevezett mellékesemény van, side event és egyebek, ahol, ahogy az államtitkár úr is mondta, nagyon fontos a magyar megjelenés vízügyben és más ügyben.

Azzal fejezném be, amit Hörcsik képviselő úr kérdezett, hogy hogyan lehet itt Magyarországot pozicionálni. Itt egyrészt nagyon fontos az oktatás. Tehát úgy tekintenek Magyarországra, egyébként most a konferencia előtt a budapesti brazil nagykövet egy csomó helyre elmegy, és egyrészt burkoltan mondja az ő álláspontjukat, másrészt kérdez, és ő például azt mondja, hogy mivel azt gondolja, így ismeri Magyarországot, ő mindent meg fog tenni, hogy a vizes és környezetvédelmi programjainak, különösen posztgraduális szinten a magyar egyetemeknek az ismertségét növelje. Ez egy olyan terület, ami bőven kiaknázható, az irrigáció, a szennyvízkezelés, amiről itt szó volt, amit, én bevallom, mea culpa, nem tudtam. Ő azt mondja, hogy jelenleg Brazíliában a túlhalászott halállományok regenerálása azért lehetséges, mert Magyarország - ezt ő mondta - elterjesztette a halastavi szisztémát. Ő azt gondolja és a brazilok azt gondolják, hogy a halastavi szisztéma Brazíliában alapvetően magyar know-how-val terjedt el. Úgyhogy jó néhány olyan terület van, ahol Magyarország lehet, hogy nem ismeri föl a saját pozícióját, mert hajlamosan vagyunk alulbecsülni azt.

A mondandóm végén azt gondolom, hogy reméljük, hogy jó arányban lesz a sok előkészülettel magának a konferenciának a kimenetele, de hogy Magyarországnak biztos, hogy vannak komoly potenciáljai, most is és utána is, abban én személy szerint teljesen biztos vagyok.

Köszönöm.

DR. STELBACZKY TIBOR (Külügyminisztérium): Én csak egyetlen kiegészítést szeretnék tenni: az EU és álláspontjának a képviselője, befolyásolása, alakítása.

Úgy néz ki maga a riói konferencia is, hogy erre az Unió elfogadott egy konklúziót legutóbb márciusban, ami viszont nem egy merev és egy statikus dokumentum, amivel aztán nem lehet mit kezdeni a tárgyalások folyamán, hanem ezt alakítani kell nyilvánvalóan úgy,

hogy minél több megmaradjon, de alkalmazkodjon a tárgyalások menetéhez. Ezt pedig folyamatos, úgynevezett EU-koordinációs ülések biztosítják, amikor valamennyi, mind a 27 tagállam a helyszínen összejön és megtárgyalja azt, hogy a következő napon a megfelelő fórumokon milyen álláspontot kell képviselni, hogyan kell alakítani a vitát, tehát maximálisan igyekezve az alapfelhatalmazáson, alapmandátumon belül maradni és azt követve, de mégis alkalmazkodni a tárgyalás menetéhez. Nyilván ezeken a koordinációkon Magyarország is folyamatosan, ugyanúgy, mint az összes többi tagállam, jelen van aktívan. Éppen ma este már van egy ilyen, ha jól tudom, Rióban, mert holnap kezdődik egy háromnapos, utolsó előkészítő szakasz, de aztán lesz 17-én és 19-én is és szükség szerint amennyi még kell. Tehát az EU-állásponton a kezünket - a többi tagállamhoz hasonlóan - folyamatosan rajta tartjuk és tudjuk az érdekeinket ott képviselni, befolyásolni.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen az államtitkár úrnak és munkatársainak a kiváló beszámolót, és innen, a távolból is kívánunk jó tárgyalássorozatot Rióban.

Úgy látom, hogy a sok kérdésből is kiderült, hogy ez egy égető probléma, és mint legutóbb is elhangzott a Külügyminisztériummal együtt szervezett konferenciánkon, a fenntartható fejlődés rendkívül fontos. Nemcsak a nagyvilágban kell hogy gondolkodjunk, hanem szűkebb pátriánkban, itt van a vízzel kapcsolatban az árvíz kérdése, ez az időjárás, ami itt kialakult, és nem normális helyzet, hogy egyszerre lehullik annyi csapadék, hogy háromszáz év óta a kis patakban nem volt víz, most pedig elvisz egy falut. Tehát az árvízvédelem hasonlóképpen egy égető probléma például a visegrádi négyek együttműködésében vagy Ukrajnával kapcsolatban. Magyarország egy nagy lavór, minden folyó idejön, és ez hasonlóan a vizes szakmának egy fontos területe. Ezt szerintünk kellően felismerte a magyar kormányzat, és sok sikert kívánok, hogy minél jobban tudjunk nyomulni a világpiacon és a környezetvédelemben egyaránt.

Tisztelt Bizottság! Bizottsági ülésünk végén szeretném jelezni, hogy a jövő héten, június 18-án, hétfőn 11 óra 30 perckor kerül sor a következő bizottsági ülésünkre itt, ebben a teremben. A napirendi pontok egyeztetése még folyamatban van.

Mindenkinek jó hétvégét kívánok! *(Derültség.)* Köszönöm szépen a megjelenést. Bizottsági ülésünket bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 11 perc)

Dr. Hörcsik Richárd
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Farkas Cecília